

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	123
Land:	Etiopien
Kilde:	Utrikesdepartementet
Titel:	"Mänskliga rättigheter i Etiopien 2006"
Udgivet:	6. marts 2007
Optaget på baggrundsmaterialet:	1. maj 2007

Utrikesdepartementet

Denna rapport är en översiktlig sammanställning över hur de mänskliga rättigheterna efterlevs, grundad på den svenska ambassadens bedömningar.

Rapporten kan inte ge en fullständig bild. Information bör sökas också från andra källor.

Mänskliga rättigheter i Etiopien 2006

ALLMÄNT

1. Sammanfattning av läget för de mänskliga rättigheterna

Etiopien är ett av världens fattigaste länder. Landet ligger på plats 170 av 177 på FN:s index över mänsklig utveckling. Konstitutionen från 1994 tillgodoser flertalet krav på respekt för de mänskliga rättigheterna. Bristen på ekonomiska resurser och demokratiska traditioner påverkar uppfyllandet av principerna i konstitutionen och lagen.

Enligt konstitutionen och gällande lagar är landet demokratiskt. Regeringen uppger sig ha en uttalad målsättning om att befästa demokratin. Lagstiftningen är ofta ålderdomlig och svåröverskådlig, men rättsväsendet lider svårt av resursbrist. Brister som dessa erkänns av regeringen, reformer genomförs och lagstiftning omarbetas.

Åtgärder har vidtagits under det senaste decenniet i riktning mot ökad öppenhet i det etiopiska samhället. Det finns ett antal enskilda organisationer som är verksamma inom MR-området, men några av dem motarbetas av myndigheterna. Internationella rödakorskommittén, ICRC, är verksam och aktiv i kontakterna med säkerhetsfångar. En tilltagande självständighet har kunnat noteras hos domstolarna i mindre känsliga fall, och då särskilt i de större städerna.

MR-organisationer som Amnesty International, Human Rights Watch och Ethiopian Human Rights Council rapporterar om frekventa övergrepp mot enskilda från polis, militär och andra myndighetspersoner, övergrepp i form av mord, godtyckliga arresteringar samt tortyr och annan form av omänsklig behandling.

Etiopien gick till val i maj 2005. Regeringskoalitionen EPRDF segrade samtidigt som oppositionen gjorde kraftfulla framsteg. Å ena sidan utgjorde valkampanjen och valen ett viktigt framsteg i pluralismens anda där etiopier i för första gången någonsin kunde rösta i ett verkligt flerpartival med en livlig och öppen debatt inför valdagen. Oppositionen andel i parlamentet ökade från ca 3 procent till över 30 procent. Å andra sidan anklagade oppositionen regeringen för omfattande valfusk och trakasserier. Oroligheter i juni och november 2005 ledde till att ca tvåhundra människor omkom. Massarresteringar skedde av tusentals personer.

Utvecklingen inom MR-området har under 2006 i vissa negativa avseenden präglats av efterföljderna av förra årets val. Huvudförhandling pågår mot 76 fängslade oppositionsledare, journalister och representanter för det civila samhället, som åtalas för att ligga bakom oroligheterna i juni och november 2005. De åtalade behandlas som ett kollektiv och åtalspunkterna mot ett flertal av dem omfattar bl.a. försök till folkmord. Dödsstraff ingår i straffskalan. Den parlamentariska oppositionen anklagar regeringen för att förfölja och arresterar medlemmar av oppositionen i olika delar av landet, framför allt i Oromiya. Efter förra årets oroligheter har också större delen av landets privata press stängts ned, och ett antal journalister samt tidningsägare arresterats. För närvarande sitter 17 journalister i fängelse. Vidare försenades slutrapporten väsentligt från den kommission, som tillsattes av parlamentet för att utreda oroligheterna i juni och november 2005. Rapporten presenterades för parlamentet den 30 oktober efter flera månaders försening. Anledningen till denna försening omges av vissa oklarheter. Officiellt uppgavs att kommissionen behövde mer tid för att slutföra sitt arbete. Samtidigt har en av dess medlemmar, som lämnat landet, i media uppgett att kommissionen kom fram till att omfattande övervåld hade använts samt att premiärminister Meles uppmanade kommissionen att revidera sina slutsatser två dagar innan rapporten skulle ha offentliggjorts i juli.

Det återstår att se om den i vissa avseenden negativa tendensen för de mänskliga rättigheterna efter valen 2005 kommer att hålla i sig. Samtidigt finns också vissa indikationer på att samhället långsamt kan vara på väg att öppnas upp igen. Tillstånd för landets två första privata radiolicenser har nyligen utfärdats. I september gavs för första gången sedan valen tillstånd för en offentlig demonstration. Samtal pågår mellan regeringen och delar av den parlamentariska oppositionen, som resulterat i en första överenskommelse om agendan för de fortsatta diskussionerna samt om att alla parter skall följa konstitutionen. Parlamentet efter valen ger i sig självt uttryck för ett mer pluralistiskt samhälle, då oppositionens andel i den lagstiftande kammaren tiofaldigats.

2. Ratifikationsläget beträffande de mest centrala konventionerna om mänskliga rättigheter samt rapportering till FN:s konventionskommittéer

Etiopien har ratificerat följande konventioner:

- Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR).
- Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR).
- Konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering (CERD).
- Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW), Etiopien har dock reserverat sig mot Artikel 29.1.
- Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (CAT).
- Konventionen om barnets rättigheter (CRC). -
Flyktingkonventionen, med reservation för artiklarna 8, 9, 17.2 samt 22.1. Även tillhörande protokoll från 1967 har ratificerats.
- Afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter samt skrivit på stadgans protokoll om inrättande av en afrikansk MR-domstol respektive om kvinnans rättigheter.

Etiopien har inte fullgjort sina rapporteringsåtaganden enligt ICCPR, CEDAW, CERD, ICESCR eller CAT. Anledningen till denna eftersläpning uppges vara kapacitetsbrist inom ministerierna för att utföra dessa uppgifter.

Landets regering säger sig vilja leva upp till sina åtaganden i enlighet med de internationella konventionerna. Konstitutionen är också fullgod i detta avseende. Problemet är att lagstiftningen i många fall är ålderdomlig och inte har anpassats till konstitutionens innehåll. Rättsvårdande myndigheter saknar ofta kännedom om internationella åtaganden. Deras kapacitet att fullfölja sina uppgifter är p.g.a. resursbrist begränsad.

FNs högkommissarie för mänskliga rättigheter, Louise Arbour, besökte Etiopien i april 2006. Hon träffade regeringsrepresentanter (inklusive premiärminister Meles), oppositionsföreträdare, det internationella samfundet samt ett antal av de 76 fängslade oppositionsledarna, journalisterna och representanterna för det civila samhället.

MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER

3. Respekt för rätten till liv, kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Trots uttalade ambitioner från statsmakterna förekommer brott mot individens rättigheter. Arresterade kan bli föremål för brutal behandling av polisen. Missnöjesyttringar riktade mot myndigheterna i form av demonstrationer har ibland slagits ned av säkerhetsstyrkorna med stor brutalitet och många dödsoffer som följd. Demonstrationer förklaras regelmässigt olagliga och därefter får polisen order att skingra dem. Polisen saknar förmåga och utbildning att kontrollera demonstrationer och tar ofta till skjutvapnen.

Amnesty International har rapporterat om förekomsten av tortyr bland annat i samband med den väpnade konflikten mellan regeringsstyrkor och väpnade grupper i Oromiya och Somali-regionen. Ethiopian Human Rights Council (EHRCO) har rapporterat om försvinnanden. Human Rights Watch rapporterar om rutinmässigt användande av olika former av MR-kränkningar från myndigheternas sida för att förtrycka och straffa avvikande meningar.

Den etiopiska konstitutionen förbjuder slaveri och det finns heller inga uppgifter om att detta skulle förekomma i Etiopien.

Fängelserna är enkla och överbefolkade. Anhöriga får normalt besöka fångarna och ta med mat och andra förnödenheter.

Alemayehu Fantu, en känd affärsman, arresterades den 5 oktober 2006. Amnesty International tror att han arresterades för att ha publicerat en oppositionskalender som uppmanar till civil olydnad. Enligt Amnesty International fanns tydliga tecken på att Fantu hade torterats när han sågs i rätten den 12 oktober.

Den parlamentariska oppositionen anklagar regeringen för att under 2006 fortsatt förfölja och arresterar oppositionsmedlemmar samt sympatisörer i olika delar av landet, framför allt i Oromiya- men också Amhara-regionen. Rapporter om oroligheter på olika håll i landet rapporterades särskilt under årets första månader. Enligt obekräftade uppgifter har övervåld från säkerhetsstyrkorna förekommit i dessa sammanhang.

Oroligheter uppstod under det dramatiska efterspelet till parlaments- och regionvalen den 15 maj 2005. Missnöjesyttringar och oroligheter i Addis Abeba i början av juni och november slogs ned med stor brutalitet av landets säkerhetsstyrkor. Sammanlagt skall 199 människor ha omkommit samtidigt som massarresteringar skedde av tusentals personer. De flesta av dessa har sedermera släppts fria.

Efter oroligheterna i november åtalades 131 ledande oppositionsledare, journalister, representanter från det civila samhället, organisationer samt tidningar som ansvariga för sammandrabbningarna. Efter att åtalet lagts ned

mot ett antal av dem pågår idag huvudförhandling gentemot 76 personer medan 25 stycken prövas i deras frånvaro. Rättegången är öppen och följs kontinuerligt av det internationella samfundet. EU har anlitat en särskild observatör och dessutom har representanter från olika ambassader i Addis Abeba (däribland den svenska) närvarat enligt ett roterande schema.

Rättegången pågår gentemot de åtalade som ett kollektiv under beteckningen Hailu Shawel et al (Shawel var ledare för oppositionskoalitionen CUD under valkampanjen). Åtalspunkterna mot ett flertal av dem omfattar bl.a. högförräderi och försök till folkmord. Dödsstraff ingår i straffskalan. Amnesty International betraktar de åtalade som samvetsfångar och har efterfrågat deras frigivande. Representanter från USA och EU har fått träffa de fängslade, medan ICRC inte har fått göra det. De åtalades släktingar fick inledningsvis i relativt stor utsträckning komma på besök i fängelset, men efter det etiopiska nyåret (11 september) tycks endast de närmast anhöriga ges besöksrätt.

Myndigheternas agerande i samband med oroligheterna i juni och november förra året föranledde starka reaktioner från det bredare givarsamfundet (inklusive Sverige och EU). Givarsamfundet uttryckte ett behov av att se över formerna för utvecklingssamarbetet med Etiopien. Ytterligare generellt budgetstöd har t.ex. inte varit aktuellt.

Regeringen utlovade en oberoende undersökning av händelserna i juni och november 2005. Parlamentet tillsatte en kommission med detta uppdrag i december förra året. Kommissionens slutrapport försenades väsentligt innan den presenterades för parlamentet den 30 oktober. Anledningen till denna försening omges av vissa oklarheter. Officiellt uppges att kommissionen behövde mer tid för att slutföra sitt arbete. Samtidigt har två av kommissionens medlemmar lämnat landet, och en av dem har i media hävdatt att kommissionen kom fram till att omfattande övervåld hade använts samt att premiärminister Meles uppmanade kommissionen att revidera sina slutsatser två dagar innan rapporten skulle ha offentliggjorts i juli. I den slutgiltiga rapporten som presenterades för parlamentet uppges att 193 civila samt sex poliser omkom under oroligheterna i juni och november 2005, medan 763 civila samt 71 poliser skadades. Säkerhetsstyrkornas åtgärder för att kontrollera situationen anses i rapporten ha varit legala och nödvändiga för att skydda statsskicket samt för att hindra en tilltagande våldsspiral.

I januari 2004 genomfördes fredliga demonstrationer av oromo-studenter vid universitet i Addis Abeba mot myndigheternas beslut att flytta Oromiyas regionala huvudstad från Addis Abeba till Nazareth. På uppmaning av universitetsledningen stormade ett stort antal poliser universitetsområdet. Det har uppgetts att 329 studenter arresterades och fängslades. Enligt en rapport från Ethiopian Human Rights Council utsattes studenterna för våld på

polisstationen. De skall bland annat ha tvingats att på bara knän krypa på vassa stenar. Över tre hundra av de fängslade studenterna suspenderades från universitetsstudier under ett år. Ett antal studenter suspenderades på livstid. Oroligheter och protester mot flyttningen av regionhuvudstaden och till stöd för de suspenderade studenterna spred sig därefter i hela Oromiya. Flera hundra personer skadades i sammanstötningar mellan elever, lärare och polis samt specialstyrkor. Två till tre personer uppgavs ha dödats. Myndigheterna hävdar att Oromo Liberation Front (OLF) ligger bakom oroligheterna.

Allvarliga våldsutbrott i Gambella-regionen under 2003 och 2004 medförde enligt uppgift att hundratals människor dödades. Human Rights Watch har uppgett att medlemmar ur den etiopiska militären var inblandade i våldshandlingar riktade mot civila i regionen långt efter oroligheternas tre första dagar i december 2003. Parlamentet tillsatte en undersökningskommission som konstaterade att 65 personer hade dödats under oroligheternas första tre dagar. Kommissionen pekade i sin rapport på att medlemmar av den etiopiska militären på eget bevåg mördade 13 av dessa personer. Myndigheterna har därefter inlett undersökningar avseende ett antal militärers inblandning i dessa oroligheter.

4. Dödsstraff

Domstolarna utdömer ett antal dödsstraff per år för grova brott som mord. Flera dödsstraff har utdömts i rättegångarna mot dem som begick övergrepp under den förra militärregimen. Dödsdomar verkställs emellertid sällan. Senast så skedde var 1998, strax efter utbrottet av kriget mot Eritrea, då en eritrean som hade mördat en etiopisk krigshjälte avrättades. Verkställande av dödsstraff skall varje gång godkännas av landets president. Inhemsk opinion mot dödsstraffet saknas.

Presidenten har befogenhet att benåda brottslingar. I samband med det etiopiska nyåret den 11 september benådade presidenten ett antal personer varvid bl.a. ett antal dödsdömda brottslingar fick sina straff omvandlade till tidsbestämda straff.

5. Rätten till frihet och personlig säkerhet

Godtyckliga frihetsberövanden utan laglig grund förekommer bland annat i samband med militärens operationer mot Al Itihad, Ogaden National Liberation Front (ONLF) och OLF, vilka är utpekade av den etiopiska regeringen som terroriströrelser. Om ett attentat i form av t.ex. en minsprängning inträffar arresteras ofta lokalbefolkningen i närheten och beskylls för samarbete med förövarna. De som främst drabbas är oromer och etniska somalier.

Arresteringar sker ofta på ett sådant sätt att berörda personer inte ges möjlighet att ta kontakt med anhöriga eller advokat. Enligt lagen skall häktade personer inom 48 timmar bli informerade om vad de anklagas för och få möjlighet att släppas mot borgen. Personer anklagade för särskilt allvarliga brott kan hållas frihetsberövade i 14 dagar under tiden polisen genomför undersökningar. I praktiken och särskilt på landsbygden respekteras ofta inte dessa tidsgränser bland annat beroende på kapacitetsproblem inom polis- och domstolsväsendet. Fångar kvarhålls ofta i häkte i flera vändor. Det finns således enligt uppgift totalt ca 70 000 frihetsberövade i Etiopien varav två tredjedelar uppges sitta kvarhållna i häkte.

Internationella rödakorskommittén, ICRC, besöker regelbundet ett stort antal fångar i Etiopien. Dessa fångar tillhör kategorierna säkerhetsfångar, personer som tillfångatagits i samband med väpnade oroligheter, till exempel i Oromiya, samt personer fängslade för svåra brott under den förra militärregimen. Flertalet av säkerhetsfångarna är beskyllda för samröre med Oromo Liberation Front (OLF). Vad gäller kategorin fängslade i samband med väpnade oroligheter så rör det sig ofta om massarresteringar av människor som befunnit sig i ett område där till exempel OLF genomfört en aktion. Mönstret tycks här vara att personerna hålls fängslade under några veckor och därefter släpps utan rättegång. Antalet personer som sitter fängslade för brott begångna under den förra militärregimen beräknas uppgå till ett tusental. De så kallade ”red terror”-rättegångarna är försenade. De skulle enligt de ursprungliga planerna ha avslutats för ett par år sedan. I december 2006 dömdes dock den förre ledaren för militärregimen, Mengistu Haile Mariam, för folkmord. Mengistu lever idag i exil i Zimbabwe och väntas inte utlämnas. Avslutandet av de övriga rättegångarna väntas få till följd att ett antal personer kommer att släppas ur fängelse.

I samband med oroligheterna i juni och november 2005 (se även avsnitt 3) skedde massarresteringar av tusentals personer. Den 29 juni rapporterade den federala polisen att 4 455 misstänkta personer hade arresterats. De flesta tros sedermera ha släppts fria. I november sökte myndigheterna upp personer som troddes ha varit inblandade i oroligheterna och arresterade dem. Det handlade huvudsakligen om yngre människor i 20-årsåldern. Enligt vissa bedömningar skall mellan 10 000 och 18 000 personer ha förts till Dedessa, en militärförläggning knappt 40 mil väster om Addis Abeba. Uppgifter förekom om liknande läger på andra håll i landet.

Etiopien släppte i november 2002 de sista krigsfångarna från kriget mot Eritrea.

Inrikes och utrikes reserestriktioner förekommer i princip inte. Kravet på utresevisum avskaffades år 2004. Medborgarna kan få pass på begäran, även om det byråkratiska krånglet kan vara avsevärt.

Två utsända medarbetare vid Europeiska kommissionens delegation utvisades i oktober 2006 i samband med ett projektbesök i Awassa. Etiopien anklagade dem för att ha försökt transportera Yalemzewd Bekele, en etiopisk advokat som arbetar för kommissionen, över gränsen till Kenya. Reaktionen från Bryssel blev kraftfull då Etiopiens agerande ansågs utgöra ett brott mot Wienkonventionen. Samtidigt som de utsända medarbetarna utvisades arresterades Yalemzewd Bekele. Enligt Amnesty International tycks hon ha arresterats p.g.a. CUD-kalendern som uppmanar till civil olydnad (se också avsnitt 3 om Alemayehu Fantu). Yalemzewd Bekele har sedermera släppts fri mot borgen.

6. Rättssäkerhet och rättsstatsprincipen

Domstolarnas oberoende från regeringsmakten är fastställd i konstitutionen. Domare utses och avskedas av de politiskt valda församlingarna. I praktiken förekommer det dock att myndigheterna manipulerar domstolarna och politiskt inflytande är ofta svårt att skilja från rättsskipningen. Viss ökad självständighet hos domstolarna har kunnat noteras i mindre känsliga fall och då särskilt i de större städerna.

Ett grundläggande problem är att rättsväsendet är svagt och underdimensionerat. Bristen är stor på välutbildade domare och försvarsadvokater. Domarna är ofta unga, oerfarna och dåligt betalda, de skickliga övergår snart till mer lönsam privat praktik. Domstolarna saknar i flertalet fall datoriserade register och den administrativa hanteringen av mål är omständlig och tidsödande. Åtalade tvingas ofta tillbringa långa tider i häkte i avvaktan på rättegång.

Militärdomstolar eller andra specialdomstolar förekommer inte.

I princip har män och kvinnor samma tillgång till rättsväsendet. I realiteten är dock kvinnors möjligheter att få sin sak prövad begränsade, särskilt vad gäller äktenskapstvister. Beträffande kvinnans rättsliga ställning i samband med misshandel eller våldtäkt är diskrimineringen uppenbar och rotad i en traditionell syn på kvinnans roll (se vidare avsnitt 14).

Minimiåldern för att lagföras som vuxen är 18 år. Ungdomar i åldern 15-18 år skall dömas av särskilda ungdomsdomstolar. Ungdomsfängelse finns i Addis Abeba, men i övrigt hålls minderåriga fängslade tillsammans med vuxna. Dessutom uppges 500 oskyldiga barn sitta i fängelse tillsammans med sina

föräldrar som avtjänar straff. Specialutbildning har skett av 200 domare i barn- och ungdomsfrågor för att komma till rätta med problem av detta slag.

En ny strafflag antogs förra året efter en lång tids diskussioner.

Den etiopiska regeringen har tagit initiativ till en omfattande reformering av rättssektorn i landet. Ett team av internationella och nationella konsulter har tagit fram en förstudie och behovsanalys för rättssektorn. Detta dokument skall sedan utgöra grunden för utarbetande av ett reform- och åtgärdsprogram.

Rättegången gentemot Hailu Shawel et al behandlas ovan i avsnitt 3.

Det etiopiska parlamentet godkände under år 2004, efter många förseningar, utnämningen av en MR-kommissionär och ombudsman. Under år 2005 utsågs dessutom biträdande befattningar för kvinno- respektive barnfrågor. Dessa institutioner skall vara fristående från myndigheterna och ansvariga inför parlamentet. Tanken är att detta skall ge större möjligheter för den enskilda individen att framföra klagomål mot övergrepp från myndigheterna. MR-kommissionen uppges ha tagit emot ett 60-tal klagomål från allmänheten samt säger sig ha behandlat allesammans. MR-kommissionen har också besökt olika regioner i landet samt genomfört viss MR-utbildning. Sammantaget har dock dessa institutioner ännu inte blivit fullt operativa.

7. Strafffrihet

Strafffrihet avseende myndighetsmissbruk, särskilt från polisens sida, är vanligt förekommande. Det finns dock tecken på att disciplinära åtgärder, i form av bland annat suspendering blir vanligare. Det förekommer att poliser och fängvaktare, som begår övergrepp, arresteras och straffas.

Undersökningar har inletts gentemot ett antal militärs inblandning i oroligheterna i Gambella (se ovan under 5). Angående oroligheterna under år 2005 se ovan under 3.

8. Yttrande-, tryck-, mötes-, förenings- och religionsfrihet m.m.

Konstitutionen uppfyller höga krav på yttrande- och mediafrihet. I praktiken förekommer dock inskränkningar.

Det fanns innan valen 2005 en tämligen vital fri press med ett trettiotal tidningar på lokalspråket amharinja, en på lokalspråket tigrinja samt åtta regelbundet utkommande tidningar på engelska. Efter oroligheterna i november 2005 (se ovan) genomfördes emellertid begränsningar i pressfriheten

för ett antal av de privata tidningarna. Vidare arresterades såsom nämnts ovan ett antal journalister anklagade för högförräderi. För närvarande uppges 17 journalister sitta i fängelse. Flera av de privata tidningarna vars utgivning har stoppats var knutna till oppositionen, vilket av regeringen anses klandervärt. De framförde ofta skarp kritik mot regeringen och särskilt mot premiärministern. Kvaliteten på journalistiken är allmänt undermålig i Etiopien.

En statlig och regeringen närstående dagstidning ges ut på såväl engelska som amarinja. Andra tidningar publiceras på de viktigaste lokala språken. Den sammanlagda upplagan beräknas till drygt 200 000 exemplar. I ett land med en befolkning på ungefär 77 miljoner och en läskunnighet uppskattad till 40 procent (exakta siffror saknas) är det uppenbart att tidningarna endast når en mycket liten del av befolkningen.

Det händer att journalister hålls fängslade och då oftast anklagade för spridande av falsk information eller för samröre med den s.k. illegala oppositionen, ofta OLF. Självcensuren torde ha ökat efter valen förra året för de journalister som fortsatt är verksamma inom privat media. De privatanställda journalisterna har en organisation (Ethiopian Free Press Journalists Association, EFPJA) som är registrerad hos myndigheterna. I november 2003 beordrade justitieministeriet EFPJA att frysa sina aktiviteter då dessa uppgavs bedrivas olagligt. Efter 17 månader upphävdes denna frysning av landets Federal High Court. År 2005 förekom uppgifter om trakasserier gentemot företrädare för EFPJA. Ordföranden för EFPJA var en av dem som efterlystes av polisen misstänkta för att ligga bakom oroligheterna i november 2005. Utöver EFPJA finns det en organisation för journalister som arbetar för statligt ägda tidningar eller tidningar ägda av EPRDF.

De privata tidningarna bemannas i de flesta fall av journalister som inte haft möjlighet att genomgå journalistutbildning då sådan inte har varit tillgänglig för den privata sektorn förrän helt nyligen. ”The Ethiopian Mass Media Training Institute” började för några år sedan erbjuda en tvåårig utbildning i press-, radio- och TV-journalistik. Prioritet har hittills getts till statligt anställda journalister. Ett utbildningsprogram för journalister har också påbörjats vid universitetet i Addis Abeba.

Etermedia kontrolleras av staten. Lagen tillåter privata radiostationer. Tillstånd för landets två första privata radiolicenser för FM-sändningar har nyligen utfärdats. Begränsningen till FM-sändningar innebär i praktiken att radiolyssnare utanför Addis Abeba inte kommer att kunna nås av dessa sändningar.

Ett utkast till ny presslag har varit föremål för en intensiv diskussion under de senaste åren. EFPJA har uttryckt oro för att den nya presslagen skulle komma att hindra pressens utveckling i Etiopien och innebära inskränkningar i den hittills uppnådda pressfriheten. Regeringen säger sig ha tagit intryck av de kommentarer som lämnats. Denna fråga väntas bli föremål för de pågående diskussionerna mellan EPRDF och delar av den parlamentariska oppositionen.

Befolkningen består i ungefär lika delar av kristna och muslimer. Religionsutövandet präglas av stor tolerans. Under de senaste åren har det dock förekommit våldsamma konflikter mellan muslimer och kristna som bland annat har gällt rätten att uppföra kyrkor och moskéer. Oroligheter mellan muslimer och kristna har under året bl.a. förekommit i Jimma 50 mil väster om Addis Abeba.

Ett demonstrationsförbud utfärdades efter oroligheterna i juni 2005. Detta förbud upprätthölls fram till september i år när ett demonstrationstillstånd gavs för ca 250 lastbilschaufförer, som demonstrerade mot nya transportregler.

Konstitutionen ger de flesta arbetare rätten att organisera sig i fackförbund. Undantagna är dock vissa kategorier statstjänstemän, bland annat domare, åklagare, flyg- och tågpersonal. Cirka 300 000 arbetare är organiserade. Det finns en landsorganisation (Confederation of Ethiopian Trade Unions, CETU) som samarbetar nära med myndigheterna.

Medborgarna har rätt att ansluta sig till politiska organisationer med undantag för de sammanslutningar som av regeringen har stämplats som terroriströrelser (se vidare avsnitt 6 och 9). Myndigheterna har under lång tid underminerat det oberoende lärarförbundet, Ethiopian Teachers Association (ETA). Efter att ett separat regeringskontrollerat ETA upprättades har det ursprungliga ETA betraktats som illegalt. Myndigheterna förhindrade vid två tillfällen under 2006 genomförandet av ETAs generalförsamling i Addis Abeba. Förbundets grundare, Dr Taye Woldesmayat, är åtalad i sin frånvaro tillsammans med Hailu Shawel et al.

9. De politiska rättigheterna och de politiska institutionerna

Etiopien är en federal republik bestående av nio olika etniskt baserade delstater och två självstyrande städer (Addis Abeba och Dire Dawa). Det federala parlamentet består av en lagstiftande kammare (House of Peoples Representatives, 547 mandat) och en andra kammare (House of the Federation, 117 mandat) som utses indirekt av Etiopiens regionala parlament, och som bl.a. skall övervaka tillämpningen av konstitutionen samt fördela federala medel till regionerna.

Enligt konstitutionen är landet demokratiskt. De demokratiska traditionerna och institutionerna är dock svaga, men har stärkts under det senaste decenniet. Det återstår fortfarande att se vilken långsiktig effekt händelserna efter förra årets val kommer att ha på utvecklingen i landet. Regeringen uppger sig ha en uttalad målsättning om att befästa demokratin. Kritiker inom oppositionen ifrågasätter detta och menar att EPRDF inte är redo för demokrati.

Etiopien höll allmänna val till de regionala och det federala parlamentet den 15 maj 2005. Av de 27 miljoner väljare som hade registrerats deltog sedermera ungefär 85 procent i valet. Oppositionen formerade sig huvudsakligen i två koalitioner, UEDF samt CUD, och var bättre organiserad än tidigare. Dessutom medgavs den ett betydligt större offentligt utrymme än vid tidigare val. Oppositionen gjorde också avsevärda framsteg dels genom att enligt det slutgiltiga resultatet erövra knappt en tredjedel av platserna i parlamentets lagstiftande kammare (jämfört med några fåtal procent i det avgående parlamentet), dels genom att vinna borgmästarvalet i Addis Abeba. EPRDF segrade dock i det federala valet genom att erhålla 327 av 547 mandat. CUD och UEDF erhöll 109 respektive 52 mandat medan oppositionspartiet OFDM erhöll 11 mandat. Majoriteten av övriga mandat gick till partier som är EPRDF närliggande. EPRDF och närliggande partier dominerar samtliga mandat i federationsförsamlingen.

Regeringen hade för första gången accepterat närvaro av internationella valobservatörer inför och under valen den 15 maj. Sammanlagt närvarade ungefär 300 internationella observatörer från framför allt EU:s valobservatörsmission och Carter-centret men också från Afrikanska unionen samt vissa enskilda länder. EU:s valobservatörsmission och Carter-centret framhöll såväl positiva som negativa inslag. Debatten och oppositionens utrymme i media inför valdagen tillhörde de positiva inslagen varigenom de etiopiska väljarna för första gången i landets historia kunde delta i ett verkligt flerpartival. Perioden efter den 15 maj, som bland annat inkluderade en process för att hantera klagomål om valfusk i ett antal valkretsar, ansågs dock vara bristfällig i ett flertal avseenden. Det framhölls att processen inte var adekvat för att på ett rättvist sätt kunna lösa de hundratals klagomål som skulle hanteras. Omval kom att hållas i 31 valkretsar den 21 augusti varvid EPRDF erhöll samtliga mandat. Oppositionen hävdar att omfattande valfusk förekom även under dessa omval. Perioden efter valdagen utmärktes av politiska spänningar och uppgifter om trakasserier samt arresteringar av oppositionsmedlemmar (se även ovan om oroligheterna i juni och november).

Oppositionen anklagar regeringen för omfattande valfusk och trakasserier. Delar av CUD valde att inte ta plats i det nya parlamentet. CUD tog inte heller över borgmästarposten i Addis Abeba. UEDF och OFDM valde att sätta sig i parlamentet redan från början. Under 2006 har nya procedurregler för

parlamentet antagits i konsensus varigenom bl a ett revisionsutskott inrättas där oppositionen skall ges ordförandeposten. Vidare skall en gemensam kommitté inrättas där konsultationer skall ske om parlamentets dagordning. Oppositionen skall också få bestämma dagordningen under en timme varje månad.

En dialog pågår mellan regeringen och delar av den parlamentariska oppositionen, vilken resulterat i en första överenskommelse om agendan för de fortsatta diskussionerna samt om att alla parter skall följa konstitutionen. De fortsatta samtalen kommer att avse media, partifinansiering, implementering av överenskommelsen om parlamentets procedurregler samt sammansättningen av landets valmyndighet National Election Board (NEB). Sammansättningen av NEB är en viktig fråga för oppositionen. NEB har efter nominering av premiärministern utsetts av parlamentet och anses av oppositionen vara regeringen närstående.

Enligt konstitutionen är Etiopien en federal stat med nio delstater, även kallade regioner, samt två självstyrande städer (Addis Abeba och Dire Dawa). Regionerna har egen regering och viss självständighet vad gäller förvaltning, rättsväsende och skatteuppbörd. Ekonomisk utveckling styrs dock i stor utsträckning centralt av den federala regeringen. Konstitutionen ger minoriteter långtgående rättigheter vad gäller språkliga, religiösa och kulturella yttringar.

Kvinnor deltar i det politiska livet men är kraftigt underrepresenterade. Av 21 ministrar i regeringen är endast två kvinnor medan drygt 20 procent av ledamöterna i parlamentet är kvinnor. Det senare är en kraftig ökning jämfört med det avgående parlamentet där knappt 8 procent var kvinnor. 21 kvinnor sitter i federationsförsamlingen medan 3 av 14 domare i högsta domstolen är kvinnor.

EKONOMISKA, SOCIALA OCH KULTURELLA RÄTTIGHETER

10. Rätten till arbete och relaterade frågor

Arbetslöshet är ett ökande problem som främst drabbar städerna. Det är svårt att hitta uppdaterad och tillförlitlig statistik över antalet arbetslösa, men arbetslösheten har varit relativt låg ur ett afrikanskt perspektiv. Detta beror delvis på den låga urbaniseringsgraden (i städerna har det dock uppgetts att så många som var fjärde person i arbetsför ålder saknar arbete). De arbetslösa utgörs främst av unga människor i åldrarna upp till 25 år, varav fler kvinnor än män. Till detta kommer en hög grad av undersysselsättning bland dem som försörjer sig som daglönare eller inom den informella sektorn. Varje år slutar 90 000 – 100 000 elever sekundärskola efter 10-12 års utbildning. Av dessa får ungefär 65 000 plats vid universitet eller annan vidare utbildning. För flertalet

av återstoden återstår tillfälligt arbete eller arbetslöshet. Med en sådan arbetsmarknad är konkurrensen om lediga arbeten mycket stor och diskriminering kan förekomma. Det är dock inte känt att diskriminering på grund av kön eller etnisk härkomst skulle vara vanlig.

Etiopien har ratificerat ILO:s åtta centrala konventioner om mänskliga rättigheter:

- Föreningsfrihet och förhandlingsrätt, nr 87 och 98.
- Icke-diskriminering i arbetslivet, nr 100 och 111.
- Förbud mot tvångsarbete, nr 29 och 105.
- Förbud mot barnarbete, nr 138 och 182 .

Löneläget är mycket lågt. Den av staten för dess anställda fastställda minimilönen är 230 Birr per månad (cirka 180 kronor) vilket är långt ifrån tillräckligt för att försörja en familj. I vissa sektorer kan minimilönen dock vara högre. Lagen fastställer att arbetsveckan får vara högst 48 timmar, men för många privatanställda är den åtskilligt längre. Arbetsförhållandena är undermåliga på många arbetsplatser.

Den etiopiska lagstiftningen förbjuder tvångsarbete. Det har tidigare förekommit rapporter om att tvångsarbete använts som bestraffning.

11. Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Hälsovården är bristfällig. Enligt flertalet indikatorer på hälsa och hälsovård ligger Etiopien bland de sämsta länderna i afrikansk jämförelse.

Förhållandena är värst på landsbygden. Diskriminering på etnisk eller annan grund tycks inte vara utbredd, men hälsovården är sämre utbyggd i de mest avlägsna regionerna. Sedan en tid sker en utbyggnad av hälsovården. Takten är dock sådan att det inte finns tillgängliga mänskliga och ekonomiska resurser för drift, och många kliniker står därför tomma. Av statsbudgeten för budgetåret 2004/05 beräknas 4,7 procent användas till hälsovård.

Etiopien har världens tredje största antal invånare smittade av hiv/aids (efter Indien och Sydafrika). Enligt regeringen har hiv/aids-prevalensen sjunkit från 4,4 procent till 3,5 procent. Åtgärdsprogram finns, men tillräckliga resurser saknas.

Målet är att ge 100 000 smittade ARV-behandling, behandlingen idag uppges nå 37 000 personer.

12. Rätten till utbildning

Etiopien har ratificerat konventionen för barnets rättigheter samt undertecknat Jomtiendeklarationen med dess uppföljning i Dakar om utbildning för alla barn och de där proklamerande målen. Den innebär att landet har förbundit sig att ha grundläggande utbildning för alla barn senast 2015.

Grundskolan (primärskolan) i Etiopien är åttaårig. Av barn i skolåldern är ungefär 74 procent av pojkarna och 59 procent av flickorna inskrivna i primärskolan. Många elever slutar emellertid innan de nått femte klass. Att ha genomgått fyra års skolgång är ett internationellt mått på livslång läs- och skrivkunskap. Endast 38 procent av dem som börjar i första klass når femte, medan 22 procent fullt ut uppges genomföra den åttaåriga skolgången. Att gå i skolan är kostnadsfritt men skrivböcker och skoluniformer betalas av föräldrarna, vilket utgör en stor utgift för många fattiga föräldrar som därför ofta inte har råd att ha kvar barnen i skolan. Av statsbudgeten 2001/02 användes 14 procent till undervisning medan andelen beräknas till 20 procent för statsbudgeten 2004/05.

Sekundärskolan är fyraårig. Endast 17 procent av ungdomarna är inskrivna. De två första klasserna är sammanhållna medan de avslutande två år uppdelade i en universitetsförberedande gren, där cirka en tredjedel av eleverna går, samt en yrkesförberedande utbildning. Endast i Addis Abeba råder det balans mellan könen, i vissa regioner är pojkarnas övervikt stor. På landsbygden missgynnas flickorna av flera anledningar varav den största antas vara att de i större utsträckning än pojkarna tvingas hjälpa till med hemmets sysslor.

Många går i skolan i skift. Antalet barn i skolan varierar kraftigt mellan regioner liksom mellan stad och landsbygd. I synnerhet på landsbygden är bristen på skolor ett problem. Det är inte ovanligt att det i städerna förekommer klasser med upp till 150 elever. Ett beslut skall ha fattats om att avsluta skiftesgång i skolan, vilket riskerar medföra ännu större klasser framgent.

På skolnivå saknas sammanhållen utbildning och information om mänskliga rättigheter.

13. Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

En tillfredsställande levnadsstandard är en utopi för det stora flertalet av den etiopiska befolkningen. Medellivslängden är 47,6 år. Fattigdomen är utbredd (50 procent av befolkningen lever i absolut fattigdom; regeringen beräknar att 31 procent lever på mindre än 0,45 USD/dag) och bristerna omfattande på bostad, livsmedelsförsörjning och tillgång till sociala tjänster. Hela 85 procent av befolkningen lever av primitivt småjordbruk på landsbygden. Endast 22 procent har tillgång till rent vatten (lägst andel i hela Afrika söder om Sahara). Endast 13 procent av befolkningen bor i områden som har tillgång till

elektricitet. Flertalet bor isolerade, 75 procent av befolkningen på landsbygden bor mer än sex timmars gångväg från en allvädersväg. Etiopien har kroniska underskott i sin livsmedelsförsörjning.

OLIKA GRUPPERS ÅTNJUTANDE AV DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

14. Kvinnors rättigheter

Etiopien har ratificerat FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW). I konstitutionen ges jämställdhet mellan könen stor vikt. I praktiken är dock kvinnans ställning mycket svag. För att höja kvinnans status antog regeringen 1993 en nationell policy som bl.a. syftar till att öka kvinnors tillgång till arbete och till sociala tjänster. I varje region skall ett kontor med ansvar för kvinnofrågor finnas. Handlingsprogrammet tycks dock inte ha någon större effekt på utvecklingen, och i regionerna är nämnda kontor svaga. Ett tillskott i den nya regeringen, som premiärminister Meles presenterade i oktober 2005, var ett nyinrättat ministerium för kvinnofrågor. Det återstår fortfarande att se vilken roll detta ministerium kan få. Två av 21 ministrar och drygt 20 procent av ledamöterna i parlamentet är kvinnor. Det senare är en kraftig ökning jämfört med det avgående parlamentet där knappt 8 procent var kvinnor.

Flickor har sämre tillgång till utbildning än pojkar och medan knappt 34 procent av kvinnorna kan läsa är motsvarande siffra för männen knappt 50 procent. Män lämnar ofta sina familjer utan att ta ansvar för deras försörjning. Kvinnors inkomster beräknas uppgå till hälften av männens.

Kvinnors och unga flickors situation är fortfarande mycket utsatt, även i städerna. Kvinnomisshandel, liksom våldtäkt, är vanligt förekommande. Flickor gifts ibland bort i mycket unga år genom arrangerade äktenskap, och havandeskap i tidig ålder är vanligt. Många kvinnor känner inte till sina rättigheter enligt lagen vid dessa brott. Enligt en UNFPA-rapport tror nio av tio kvinnor att män har rätt att misshandla sina fruar, till exempel om en kvinna går ut utan att berätta det för sin man, negligerar sina barn eller lagar dålig mat. Förhållandena för kvinnor är sämst på landsbygden. Sedan 1997 får kvinnor möjlighet att arrendera mark (all mark tillhör staten och måste därför arrenderas). Ny familjelagstiftning antogs 2000 och gör kvinnor jämställda med män vid skilsmässa.

Kvinnlig könsstympning och bortförande av unga flickor för tvångsäktenskap faller i Etiopien under begreppet "skadliga traditionella beteenden", som är förbjudet enligt lag. Den etiopiska regeringen kan inte sägas vara aktivt drivande i frågan, men har vidtagit vissa åtgärder mot könsstympning via utbildningssystemet och massmedia. Regeringen stödjer också enskilda

organisationers arbete mot skadliga sedvänjor. NCTHP (National Committee on Traditional Harmful Practices) beräknar att 90 procent av kvinnorna i Etiopien blir könsstympade, medan en undersökning av hälsoministeriet från 2005 uppger att andelen skall ha minskat från 80 procent till 74 procent. Dessutom uppges att andelen kvinnor som stödjer tillämpningen av könsstympning skall ha minskat från 60 procent till 29 procent.

Det sker en alltmer omfattande förmedling och handel av unga kvinnor till framförallt länderna i Mellanöstern. Dessa kvinnor hamnar ofta i arbete som hembiträden. Det finns vittnesmål om att de i många fall utnyttjas av arbetsgivarna, såväl sexuellt som i form av oskäligen långa arbetstider och arbetsbelastning.

15. Barnets rättigheter

Regeringen uppmuntrar enskilda organisationer, såväl internationella, som inhemska, att arbeta med barn. Det finns ett växande intresse hos olika myndigheter att bättre ta tillvara barnens intressen, och år 2005 tillsattes en biträdande befattning för barnfrågor under MR-kommissionären (se avsnitt 5 ovan).

Problemen är omfattande. Som nämnts ovan går långt ifrån alla barn i skolan, bland annat därför att tillräckligt antal skolor saknas och föräldrarna använder barnen som arbetskraft i jordbruket. Antalet gatubarn har uppskattats till 200 000 i Addis Abeba, och anses öka. UNICEF beräknar att det nationellt sett kan finnas 600 000 gatubarn. Vidare tros 4,6 miljoner barn vara föräldralösa (cirka 13 procent av samtliga barn i landet). Barnprostitution förekommer och ökar i omfattning. Det finns uppgifter på att 60 procent av alla prostituerade skall vara mellan 16 och 25 år gamla. Sexuellt våld mot barn är inte ovanligt. Som nämnts ovan förekommer barnåktenskap, särskilt på landsbygden. Handel med barn över gränserna till grannländerna förekommer. Priset för ett barn kan vara så lågt som ett par dollar, och IOM uppskattar att ungefär 20 000 barn varje år säljs av sina föräldrar.

Den legala åldern för militärtjänst är 18 år, och försvarsministeriet har gjort ansträngningar för att säkerställa att inga rekryter är yngre. Militären har erkänt att det förekommit att yngre pojkar rekryterats i början av kriget mot Eritrea, men detta sägs nu ha upphört. Födelseregistrering saknas emellertid.

Det förekommer att minderåriga hålls fängslade (se vidare avsnitt 5).

16. Rättigheter för personer som tillhör nationella, etniska, språkliga och religiösa minoriteter samt urfolk

Som nämnts ovan är Etiopien en federal stat, där konstitutionen uttryckligen uppmuntrar möjligheterna för varje etnisk grupp att bevara sin särart. I parlamentet sker översättning till de större språken och etermedia har utsändningar på dessa.

Landet har cirka 80 olika etniska grupper, flertalet med egna språk, varav drygt 40 enbart i den södra regionen. Denna etniska och språkliga mångfald är en återkommande källa till konflikter. Antalet sammandrabbningar mellan etniska grupper bl.a. i konflikt över naturresurser synes öka. Bakgrunden är befolkningstillväxten på landsbygden i förening med begränsad tillgång på mark och vattenresurser och den svåra livsmedelsbristen.

Den största etniska gruppen i landet är oromer som utgör cirka 40 procent av befolkningen. Denna grupp har klagat över försummelse och diskriminering av regeringen. De rättsövergrepp, som nämnts ovan i avsnitt 6, har begåtts huvudsakligen mot grupper som sägs ha givit stöd till OLF, som regeringen betecknar som en terroriströrelse syftande till oberoende för oromerna.

Under 2006 har som många gånger tidigare bl.a. sammandrabbningar förekommit i gränsregionen mot Kenya mellan borena och guji-stammarna. Rapporter förekom under augusti månad om etniskt relaterade sammandrabbningar mellan studenter vid ett par olika universitet. I december 2003 dödades åtta etiopiska regeringstjänstemän i Gambella efter att deras bil överfallits. Misstankarna riktades mot anuaks. Detta ledde till hämndaktioner från den så kallade höglandsbefolkningen (från i huvudsak Oromiya, Amhara och Tigray) mot anuaks. Oroligheterna i Gambella fortsatte år 2004 (se vidare avsnitt 3).

17. Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet

Lagen föreskriver förbud mot "sodomi", men några domar enligt denna lag har inte avkunnats. Öppet homosexuella förhållanden tycks inte förekomma. Betydande svårigheter skulle sannolikt drabba den som öppet manifesterar en homo- eller bisexuell läggning eller sin transsexualitet.

18 Flyktingars rättigheter

Etiopien har anslutit sig till 1951 års flyktingkonvention och har varit generöst med att ge fristad till flyktingar från grannländerna. I slutet av 2004 fanns enligt UNHCR sammanlagt 115 980 flyktingar i landet. Dessa flyktingar kom huvudsakligen från Sudan (90 451), Somalia (16 470) och Eritrea (8 719). En överenskommelse slöts i början av 2006 mellan UNHCR, Etiopien och Sudan som innebar att de många sudanesiska flyktingarna från södra Sudan kunde börja återvända hem.

Utöver dessa av UNHCR erkända flyktingar tillkommer tusentals människor som med tvång har repatrierats från Eritrea. Av dessa lever de flesta i Tigray i norr, men också i regionen Amhara och i Addis Abeba, flertalet under svåra förhållanden. Myndigheterna har börjat vidta åtgärder för att försöka integrera dessa i samhället. I april 2006 repatrierades 164 etiopier från Eritrea till Etiopien genom ICRC:s försorg. Samtidigt repatrierades 7 eritreanska medborgare från Etiopien till Eritrea.

Ett stort antal eritreaner lever fortfarande i Etiopien och betraktas som utlänningar vars uppehållstillstånd måste förnyas årligen. Deras situation präglas av osäkerhet och administrativa övergrepp sägs förekomma när deras uppehållstillstånd skall förnyas. Myndigheterna införde dock under året nya bestämmelser, som gör det lättare för eritreaner vilka levt under lång tid i Etiopien, att ansöka om och få etiopiskt medborgarskap.

19. Funktionshindrades rättigheter

Det beräknas finnas sex miljoner personer med funktionshinder, varav 800 000 personer med psykiska funktionshinder (men endast ett mentalsjukhus och tio utbildade psykiatriker) i Etiopien. Enligt konstitutionen har personer med funktionshinder samma rättigheter som den övriga befolkningen. I praktiken ges dock personer med funktionshinder mycket begränsad hjälp och i de flesta fall är personer med funktionshinder hänvisade till tiggeri för sin försörjning.

Det finns enskilda organisationer som arbetar med att ta fram proteser och andra hjälpmedel, men effekten av deras arbete är begränsad. Behovet av deras arbete har ökat kraftigt efter kriget, då många soldater och civila har drabbats av minskador.

ÖVRIGT

20. Frivilligorganisationers arbete för mänskliga rättigheter

Det finns en enskild organisation som arbetar med att bevaka brott mot mänskliga rättigheter i Etiopien och som är erkänd av myndigheterna (Ethiopian Human Rights Council, EHRCO). Det bör samtidigt noteras att EHRCO är en omdiskuterad organisation. Vidare finns en organisation som effektivt bistår kvinnor i svårigheter med rättsväsendet (Ethiopian Womens' Lawyers Association, EWLA). En tredje organisation vid namn Action Professionals Association for the People (APAP) arbetar med vidareutbildning av jurister inom domstolsväsendet. Ytterligare en organisation är Prison Fellowship Ethiopia (PFE) som bl.a. arbetar för att förbättra situationen i

landets fängelser. Sverige stödjer bl.a. EWLA och PFE tillsammans med ett antal andra givare.

Därutöver finns ett stort antal både inhemska och internationella organisationer som arbetar med t.ex. barn och personer med funktionshinder.

Det finns en procedur för registrering av enskilda organisationer inkluderande MR-organisationer i Etiopien. Denna procedur anses mycket tidskrävande och byråkratisk även om den förenklats något under det senaste året. Det saknas i dagsläget lagstiftning som reglerar dessa organisationers verksamhet. Lagstiftning är dock under utarbetande. Förhållandet mellan enskilda organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter och myndigheterna har ofta varit ansträngt. Enskilda organisationer klagar ofta över att de motarbetas av myndigheterna. Anklagelser om trakasserier förekommer också.

21. Internationella och svenska insatser på området mänskliga rättigheter

UNDP samordnar för närvarande ett stöd från flera givare, inklusive Sverige, för att stärka parlamentet, valmyndigheten NEB samt Etiopiens etik- och antikorrptionskommission. Flera givare, däribland Sverige, ger stöd till inhemska enskilda organisationer för upplysningsverksamhet på MR-området. ICRC arbetar med att utbilda personal inom militären och polisen i MR-frågor. Ett flertal givare (däribland Sverige) överväger att stödja Etiopiens MR-kommissionär och ombudsman.

En röd tråd i alla de problem som nämns ovan avseende rättssäkerhet är den begränsade kapaciteten hos rättssektorn, särskilt domstolsväsendet. Detta har varit en försummad sektor som fått lite externt stöd. Problemen ges nu ökad prioritet av regeringen. Ett flertal givare har förklarat sig villiga att stödja implementeringen av rättssektorreformen. Sverige har tillsammans med UNDP finansierat det första steget på väg mot denna reform – en förstudiestudie och behovsanalys av rättssektorn.

Sverige stödjer nio olika paraplyorganisationer med 150 medlemsorganisationer inom det civila samhället varav ett flertal är aktiva med olika MR-projekt avseende t.ex. barnets rättigheter, kvinnlig könsstympning samt sexuell och reproduktiv hälsa. Sverige stödjer också Ethiopian Women Lawyers Association (EWLA) i dess arbete för kvinnans åtnjutande av mänskliga rättigheter samt PFE, som arbetar för en drägligare kriminalvård.